VIKIPEEDIA

Saksa keel

See artikkel vajab toimetamist. *(Oktoober 2012)*
Palun aita artiklit toimetada (https://et.wikipedia.org/w/index.php?title=Saksa_keel&action=edit). (Kuidas ja millal see märkus eemaldada?)

Saksa keel (saksa keeles *Deutsch* **Kuula** [i]) on indoeuroopa keelkonna germaani rühma kuuluv keel, mida kõneleb emakeelena umbes 90 miljonit inimest peamiselt Kesk-Euroopas. Koos võõrkeelena kõnelejatega on saksa keele rääkijaid üle 120 miljoni.

Saksa keele levik maailmas.
Tumeoranž: riigikeel
Heleoranž: teine riigikeel või mitteametlik asjaajamiskeel
Oranž ruut: saksakeelne vähemus

Keskajal oli Põhja-Saksamaal kirjakeeleks alamsaksa keel, mis on praegu regionaalkeel.

Nüüdiskirjakeel põhineb ülemsaksa murdeil, mida kõneldi Saksamaa kesk- ja lõunaosas. Kirjakeele tähtis arendaja oli Martin Luther. Keskajal ja varauusajal oli Saksamaa jagunenud paljudeks riigikesteks ning sellepärast puudus tollal kirjakeelt ühtlustav ja reguleeriv organ. Kõige rohkem ühtlustas kirjakeelt kirjanike soov olla mõistetav võimalikult paljudele lugejatele.

Baltimaade sakslaste kõne- ja kirjakeel on mõjustatud eesti keele sõnavarast ja lauseehitusest. Omakorda on saksa keel mõjutanud tugevasti eesti keele sõnavara, lauseehitust vähem. Tüüpiliselt on saksa keelest tulnud eesti keelde nende esemete ja nähtuste nimetused, mis mõisnikul oma kodus olid, aga talupojal mitte.

19. sajandil ja 20. sajandi esimesel poolel oli saksa keel oluline teaduskeel.[1]

Tänapäeval on saksa keel riigikeel Saksamaal, Austrias, Šveitsis, Liechtensteinis ja Luksemburgis ning on ametlik keel veel Itaaliasse kuuluvas Lõuna-Tiroolis ja Belgias Saksa piiri ääres olevas saksakeelses Belgia kogukonnas. Alates Namiibia iseseisvumisest 1984 kuni 1990 oli saksa keel üks Namiibia riigikeeltest.

Lisaks on saksa keel ametlikult tunnustatud vähemuskeel mõnes Brasiilia, Itaalia (Trentino), Kasahstani, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Taani, Tšehhi, Ungari, Venezuela ja Venemaa osas. Saksa keel on Vatikani korrakaitseüksuse Šveitsi kaardiväe haldus- ja käsukeel.

Sisukord

Saksa tähestik
Vaata ka
Viited
Välislingid

Saksa tähestik

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Ä Ö Ü ß

Vaata ka

- saksakeelne kirjandus
- saksa laenud eesti keeles

Viited

1. http://www.welt.de/politik/deutschland/article113150770/Warum-Deutsch-als-Forschungssprache-verschwindet.html

Välislingid

- Ingliskeelne õppematerjal algajatele (http://www.101languages.net/german/)
- Saksa tesaurus (http://www.visuellesynonyme.com/)

Pildid, videod ja helifailid Commonsis: **Saksa keel (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:German_language?uselang=et)**

Tsitaadid Vikitsitaatides: **Saksa keel**

Saksakeelne Vikipeedia

Euroopa Liidu ametlikud keeled

bulgaaria | eesti | hispaania | hollandi | horvaadi | iiri | inglise | itaalia | kreeka | leedu | läti | malta | poola | portugali | prantsuse | rootsi | rumeenia | saksa | slovaki | sloveeni | soome | taani | tšehhi | ungari

Allikas: Euroopa Liidu ametlik võrgukoht (https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-languages_et)

Pärit leheküljelt "https://et.wikipedia.org/w/index.php?title=Saksa_keel&oldid=5676724"

Selle lehekülje viimane muutmine: 00:33, 19. juuli 2020.

Tekst on kasutatav vastavalt Creative Commonsi litsentsile "Autorile viitamine + jagamine samadel tingimustel"; sellele võivad lisanduda täiendavad tingimused. Täpsemalt vaata Wikimedia kasutamistingimustest.